

SPEȚA I

Primus îi vinde și îi predă lui Secundus un teren pe care se află o plantație de măslini. Nici Primus și nici Secundus nu cunosc faptul că, în realitate, terenul îi aparține Tertiei. Secundus construiește pe teren o fundație pe care înalță un pavilion în valoare de 800 de ași, valoarea terenului crescând astfel cu 500 de ași.

După un an de la preluarea terenului, Secundus întreprinde, timp de două luni, o călătorie în Galia. Pe perioada absenței lui Secundus terenul este ocupat de Quartus, care cunoștea faptul că acesta este exploatat de Secundus.

La întoarcerea din Galia, temându-se de Quartus, care avea o înfățișare înspăimântătoare, Secundus decide ca deocamdată să nu întreprindă nimic împotriva acestuia.

Quartus recoltează o parte din măslini, face din acestea 200 de litri de ulei pe care îl vinde și îl predă Quintei. Din greșeală, Quinta toarnă uleiul cumpărat de la Quartus într-un butoi pe care îl avea în depozit din partea lui Sextus și în care se aflau 120 de litri de ulei de măslini care îi aparținea tot acestuia.

După câteva luni de la ocuparea terenului, Quartus se plictisește de culesul măslinelor și părăsește terenul iar Secundus revine pe acesta. Un an mai târziu apare Tertia, care îi cere lui Secundus terenul.

Care este situația de drept?

SPEȚA II

Primus, cetățean roman, decedează în anul 110 d.Hr. Alături de o soție îndurerată, în urma defunctului rămân în viață trei fii legitimi, doi dintre ei, Secundus și Tertius, în vârstă de 25 de ani, respectiv 26 de ani, fiind născuți din căsătoria cu soția supraviețuitoare și unul din căsătoria anterioară, respectiv Quartus, în vârstă de 28 de ani.

Cu 3 zile înainte să moară, Primus îl dezrobește, cu respectarea formelor solemne, pe Sextus, un sclav de 21 de ani.

Atât Secundus cât și Tertius sunt căsătoriți și au, fiecare, câte 3 copii.

Quartus, este implicat într-o relație de lungă durată cu tânăra Iulia, fiica lui Quintus, stabilind data căsătoriei cu aceasta în toamna anului 111 d.Hr.. Quartus nu are copii din căsătorii anterioare.

La 40 de zile de la decesul lui Primus, conform ultimei sale voințe, se dă citire testamentului lăsat de către defunct, de unde familia reține următoarele aspecte:

1. Secundus, Tertius, Quartus și Sextus au fost instituți moștenitori în cote egale.
2. Defunctul a recunoscut paternitatea lui Sextus, fiul său și al sclavei Theta.
3. Masa succesorală este compusă din 3 imobile situate în Roma, 2 dintre ele în valoare de 5.000 de ași fiecare și unul în valoare de 3.000 de ași, creanțe în quantum de 20.000 ași și datorii însumând 15.000 ași.
4. Defunctul a mai lăsat două legate *per damnationem*, de câte 20.000 de ași fiecare, unul către bunul său prieten Quintus, cetățean roman, și unul către Alessa, o frumoasă grecoaică din Histria, cunoscută într-una din incursiunile sale comerciale prin coloniile grecești de la Pontus Euxinus.

5. Defunctul a lăsat și un fideicomis purtând asupra a 1/10 din masa succesorală, prin care fiduciar a fost numit Quintus, prietenul defunctului, care la rândul său avea obligația de a transmite bunurile către primul născut pe linie masculină dintre fiii lui Secundus la împlinirea vârstei de 20 de ani.

Având în vedere situația de fapt expusă și precizările subsecvente, răspundeți argumentat la următoarele întrebări:

- a) Cine sunt moștenitorii cu vocație succesorală efectivă ai defunctului Primus și care este soarta legatelor și a fideicomisului în această situație?
- b) Ce cotă parte ideală și abstractă din succesiune va dobândi fiecare?
- c) Cum se va împărți succesiunea dacă moartea lui Primus ar fi fost cauzată intenționat de către Quintus, bunul său prieten, instituit legatar și fiduciar în prezenta cauză?
- d) Care va fi soarta legatelor și a fideicomisului după deschiderea succesiunii în condițiile în care moartea lui Primus ar fi fost cauzată intenționat de către Quintus?
- e) În situația în care Tertius ar avea datorii proprii de peste 100.000 ași, prin ce mijloace vor putea creditorii succesiunii să își protejeze creanțele?
- f) Dacă Sextus, deși a fost instituit moștenitor, nu primește nimic din succesiunea rămasă de pe urma defunctului Primus, cu toate că își manifestase în mod direct intenția de a moșteni, prin ce mijloc procedural ar putea să-și apere calitatea de moștenitor, respectiv să intre în posesia bunurilor convenite din masa succesorală și cu cine ar trebui să se judece? Cum ar arăta formula aferentă acestei acțiuni?

PRECIZĂRI IMPORTANTE !

1. Citiți cu mare atenție – eventual de mai multe ori - și rețineți corect și integral situația de fapt.
2. Situația de fapt este descrisă complet. Nu o puteți modifica pentru a o adapta soluției alese.
3. În lipsa unor indicii speciale, speța se referă la un caz normal.
4. Situația de fapt descrisă în speță trebuie considerată ca fiind dovedită.
5. Este posibil ca unele aspecte teoretice, care intervin în soluționarea unor spețe, să nu fi fost menționate, ca atare sau într-un context similar, la cursul predat sau într-o sursă bibliografică indicată studenților. În acest caz, vor fi evaluate simțul concurentului pentru identificarea chestiunii de drept și intuiția sa în conturarea soluției.